СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Пам'ятайте про Україну!

Ч. 1. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 2-го СІЧНЯ 1987 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, JANUARY 2, 1987 No. 1. VOL. XCIV.

Проф. Б. Гнатюк очолив філядельфійський комітет для Відзначення Тисячоліття

Філядельфія (В. Яців). — Тут, у залі Українського Освітньо-Культурного Центру, з доручення Ділового Крайового Комітету для Відзначення Тисячоліття Хрищення України, відбулася нарада в неділю, 7-го грудня ц.р., метою якої було вибрати Комітет для відзначення цієї історичної дати в житті українського народу. Нараду відкрив голова підготовчого комітету проф. Богдан Гнатюк, який попросив отця Михайла Федоровича відмовити молитву. Професор у своєму короткому вступному слові поінформував представників організацій, установ і членів української філядельфійської громади про працю Підготовчого комітету у зв'язку з плянуванням цієї так важливої громадської наради. На внесок мгра Івана Скочиляса вибрано президію зборів у такому складі: д-р Богдан Гнатюк, голова; інж. Юрій Іхтіярів, д-р Богдан Романенчук, інж. Михайло Ничі д-р Олескандер Черник — заступники; Мирон Баранецький і Христина Перфецька — секретарі. Предсідник зборів подав порядок нарад, який прийнято з деякими доповненнями.

Голова Крайового Ділового Комітету д-р Юрій Солтис привітав понад сто представників організацій, установ і членів української філядельфійської громади на цій для нього вже четвертій зустрічі з українською громадою, та поінформував присутніх про те, що конфлікт, який мав місце в певному часі, зліквідований; це наслідком цього конфлікту була сповільнена праця Ділового Комітету. Юрій Солтис уважає, що це історичне завдання, яке припало нам виконати, ми повинні виконувати посвятою, щоб наслідки нашої праці йшли в користь наших Церков і нашому народові.

Є багато комітетів на поселеннях для відзначення тисячоліття християнства, але вони мають свої окремі завдання, і вони себе доповнюють. Такі комітети, як церковні, громадські і Гарвардський Проєкт сповнюють першого значення завдання.

Потім представники зборів проф. Б. Гнатюк подав проєкт структури філядельфійського метрополітального Комітету, що його опрацював підготовчий комітет. Це має бути таке тіло, яке працювало б на протязі двох років і мало б таку структуру, яка була б спрйнята представниками організацій і успішна в осягненні запляннованих проєктів: ось цей структуральний проєкт: Почесний комітет, Екзекутивний комітет, Ділова президія, ділові комісії і Контрольна комісія. До Почесного комітету мали б увійти священики Українських Православних Церков, Української Католицької Церкви і Українських Євангелицьких Об'єднань, які мають своїх вірних, на терені міста Філядельфії й околиць, як теж визначні члени нашої філядельфійської української громади. До Екзекутивного комітету (загального) увійшли б представники крайових організацій, які мають свій осідок на терені Філядельфії, і представники місцевих організацій і установ. До Ділової президії входять члени Екзекутивного комітету, які координують працю ділових комісій.

Над пропонованим проєктом була дискусія, в якій деякі дискутанти пропонували поширити Почесний комітет, щоб до нього увійшли визначні особистості з релігійного, наукового, суспільно-громадського і суспільного-політичного американського світу, які б своїми зверненнями до американського народу з нагоди нашого тисячоліття Хрищення України причинились до відзначення нашого релігійно-національного і політичного свята.

Дискутант д-р Л. Рудницький уважає, що нам треба

(Закінчення на стор. 3)

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ В КАТЕДРІ СВ. ВОЛОДИМИРА

Ню Йорк. — Українська православна катедра св. Володимира, при 160-170 Захід 82-га вул., видала свій розклад Богослужень на різдвяні свята в такому порядку: в середу, 7-го січня, на Різдво Христове, Божественна Літургія відбудеться о год. 10:30 ранку; в неділю, 11-го січня Божественна Літургія буде відправлена о год. 10:30 ранку, а опісля буде концерт колядок і щедрівок у виконанні хору „Думка", диригентом якого є Семен Комірний. По концерті відбудеться святочний обід. В середу, 14-го січня, о год. 10:30 ранку відбудеться Божественна Літургія в Найменування Господнє, а в Навечір'я Богоявлення відбудеться Архиєрейська Божественна Літургія з освяченням води і закриття мистецької виставки. До участи в Богослуженні і концерті колядок і щедрівок та святочному обіді запрошується усіх.

НОВИЙ РІК

З уваги на Новий Рік, 1-го січня 1987 року, це число „Свободи" друкується з датою 2-го січня 1987 року. У четвер, 1-го січня 1987 року Головна Канцелярія УНСоюзу і В-во „Свобода" будуть закриті, а наступне число „Свободи" друкуватиметься у п'ятницю з датою суботи, 3-го січня 1987 року. — Ред.

Відзначать День Солідарности в Чикаґо

Чикаґо. — Як відомо день 12-го січня на заклик Вячеслава Чорновола є Днем Солідарности з українськими політичними і релігійними в'язнями в СССР.

З цієї нагоди в понеділок, 12-го січня 1987 року, о год. 7-ій вечора тут в українській католицькій катедрі св. Миколая буде відправлений Соборний Молебень в наміренні українських в'язнів. Молебень буде відправлений владиками православних і католицьких віровизнань, а опісля буде Панахида за спокій душі св. п. Катерини Зарицької.

Організатори свята закликають все громадянство в цьому дні перевести голодівку та взяти участь у відправах і програмі. Крім цього, по університетах в Чикаґо будуть розвішені інформаційні афіші і летючки для американських студентів.

Передаватимуть Богослужбу по радіо

Мейплвуд, Н.Дж. — Українська Православна Церква св. Вознесення у Мейплвуді, Н. Дж. повідомляє, що у середу, 7-го січня 1987 день Різдва Христового за Юліянським календарем, о год. 10 ранку, передаватиметься по радіо Служба Божа, безпосередньо з церкви через радіостанцію WSOU-FM 89.5.

Ця програма, що передається вже 14-ий рік, призначена в основному для наших старших і хворих людей, які не можуть самі прийти до церкви, щоб і вони мали можливість вислухати Різдвяну Богослужбу та відчути духовне з'єднання у прославленні Божого Дитятка. Відправляє Службу Божу о. Іван Наконечний — парох, співає церковний хор під диригентурою Леоніда Харченка. О год. 9:30 ранку, діти з недільної школи будуть колядувати в церкві.

Український співак виступить в Ню Йорку

Ню Йорк (Т.Т-Ю.) — Український оперний співак, уродженець Києва, перший тенор опери в Мінську, Вячеслав Полосов, який на весні 1986 року на конкурсі співаків в Японії здобув перше місце, замість повернутися до Совєтського Союзу вибрав ЗСА.

В Америці В. Полосов співав вже в головних ролях в операх „Тоска" з примадонною Ренатою Скотто, „Богема" в Чикаґо, „Царева наречена" у Вашінґтоні (дуже прихильна критика в „Ню Йорк Таймс").

У четвер, 8-го січня 1987 року, о год. 8-ій вечора він виступить у Метрополітальній опері в Ню Йорку в ролі Пінкертона в опері „Мадам Баттерфляй".

Плянують зустріч торонтонських пластунів

Торонто. — В 1987 році припадає 40-ліття заснування Пласту в Торонто. З нагоди цієї річниці Пластова Станиця організує тут велику зустріч всіх пластунів, які перейшли через ряди торонтонського Пласту від 1947 року по сьогоднішній день.

Зустріч відбудеться в суботу і неділю, 21-го і 22-го лютого 1987 року. В програмі зустрічі запляновані бенкет із забавою в суботу вечором та офіційне відкриття новоперебудованої пластової домівки в неділю пополудні. Під час цих двох днів у пластовому домі будуть знимки і експонати з діяльности станиці впродовж її існування. Члени громади матимуть змогу відвідати пластову домівку в суботу і неділю по полудні.

По ближчі інформації можна звернутися до пластової канцелярії, 2199 Блюр вул. захід, Торонто, число телефону: (416) 769-9998.

Вибори в Бразилії не принесли повного успіху українським кандидатам

Курітиба, Бразилія (ПСІСНО). — У Бразилії, як вже раніше інформовано відбулися 15-го листопада ц.р. вибори до федерального та провінційного урядів.

З-поміж трьох кандидатів українського походження на послів провінції Парана, що є заселена у великій кількості українцями, та кандидатом на федерального посла, у виборах перемогла лише Віра Вічмишин-Ажіберт з Прудентополісу, отримавши найбільше число голосів — 21,550. В. Вічмишин-Ажіберт кандидувала від партії, що є зараз в Бразилії при кермі, Партії бразилійського демократичного руху.

Інші українські кандидати перепали у виборах, між ними д-р Євген Чмир, який кандидував від Робітничої демократичної партії, Рафаель Бойко від Бразилійської робітничої партії та Володимир Майстрович, кандидат на федерального посла від Партії ліберального фронту.

Одною з головних причин поразки українських кандидатів у виборах — це брак відповідних фондів.

Зваживши, що інші кандидати з дуже мінімальним відсотком населення їхнього походження, як турки чи араби, зуміли перемогти у виборах, то це у великій мірі до далеко більшого відсотка українських виборців, зокрема у провінції Парана, являється для української громади в Бразилії значно більшою поразкою.

А. Сахаров дав інтерв'ю американським репортерам

Москва. — Академік Андрей Сахаров, якому недавно дозволили повернутися з заслання в Горькому до Москви, зустрівся з репортерами кількох американських газет і телевізійних компаній і дав їм інтерв'ю.

Відповідаючи на запитання, А. Сахаров заявив, що має намір присвятити себе науковій праці і що не збирається очолювати правозахисний рух в Совєтському Союзі.

„Я хочу присвятити себе науковій праці, — сказав Сахаров. — Роки проходять і я повинен зосередити свою увагу на одній конкретній ділянці. Психологічно і відповідно до моїх поглядів я не можу очолити будьякий рух. Я розумію, що в зв'язку з тим, як склалася моя доля та із-за мого минулого я займаю особливе місце в дисидентському русі, але це не місце лідера чи голови. Я не голов нокомандуючий армії. В той же час я не збираюся відмовлятися від боротьби за звільнення в'язнів совісти. Цього я ніколи не зможу собі дозволити".

Заявивши про небажання очолювати правозахисний рух, Сахаров підтвердив, що з Горбачова дисидентська діяльність набирає цілком іншого, ніж досі, характеру.

„Я радий, що гласність пробиває дорогу, — сказав Сахаров. — Я радий, що відбуваються зміни, але вони повинні стати ще відчутнішими. Я хотів би, щоб преса писала як про позитивні, так і про негативні сторони життя, і щоб народ знав про події, які досі від нього приховують".

Сахаров сказав також, що спроби розправитися з правозахисним рухом привели до того, що багато його друзів були позбавлені свободи, а кількість дисидентів значно зменшилася. І Сахаров, і Боннер погодилися, що в Совєтському Союзі нині кілька тисяч політичних в'язнів. „Для такої великої країни це не є багато, — сказав Сахаров, — але це справа принципу, яка має велике значення".

Сахаров назвав прізвища кількох відомих дисидентів, за звільнення яких він має намір боротися. Газета „Ню Йорк Таймс" наводить цей список: радіоінженер з Харкова Генріх Алтунян, редактор підпільного правозахисного видання Владімір Гершуні, розпорядник Фонду допомоги родинам політв'язнів Сергей Ходорович, лікар-психіятр Анатолій Корягін, грузинський музичний критик Мераб Костава та інші.

Совєти далі обдурюють Захід і своїх громадян

Москва. — Новий совєтський еміграційний закон, який увійде в силу 1-го січня 1987 р. це стара шарада в нових шатах. Він кривдить, не тільки тисячі жидів, що надіялись на виїзд до Ізраїля й до інших західніх країн, але ні словом не згадує інших національностей, які також мають родини за кордоном і стараються вже від довшого часу про виїзд на Захід, — кажуть західні політичні спостерігачі.

Між цими національностями є українці, — пише газета „Кріщен Саєнс Монітор" в рубриці листів до редакції у числі з 29-го грудня 1986 року, — які становлять 20 відсотків всього населення Совєтського Союзу і 60 відсотків політичних в'язнів. Між ними є багато інтелектуалістів, зокрема літераторів, яких, як інформує західня преса, поволі, але систематично вимордовують в казематах КҐБ та в різних совєтських ҐУЛаґах, — пише читач Р.К. Нахтіґолл з Аллентав ну, Па.

3,000 ВОЯКІВ РОЗПОЧАЛИ МАНЕВРИ В ГОНДУРАСІ

Теґуцігальпа, Гондурас. Приблизно 3,000 американських вояків розпочали у вівторок, 30-го грудня 1986 року, спільні чотиримісячні маневри у південній частині Гондурасу, центральноамериканській державі, які включатимуть усі роди зброї і нову тактику блискавичного відпору противника. В додатку до Гондурасу почали з'їжджатися вояки національної гвардії з вісьмох стейтів і Пуерто Ріко, які у числі 4,500 осіб відбудуть свої річні довші маневри. В загальному, інформують військові спостерігачі, понад 15,000 американських вояків досі брали участь у спільних американсько-гондураських маневрах від червня 1982 року дотепер, на підставі окремого договору про спільну оборону підписаного між ЗСА і Гондурасом ще в 1954 році.

Теперішній уряд Гондурасу, який намагається вести поміркованy політику у відношенні до своїх сусідів, в тому числі також до Нікараґуа, контрольованого сандиністами, які повністю підтримують пляни комуно-московської імперії і Куби в цій частині світу, не дуже задоволений американською військовою активністю в Гондурасі, а особливо оперативними базами антикомуністичних нікараґуанських повстанців „контрас", які ведуть боротьбу із сандиністами з допомогою ЗСА.

Однак, не зважаючи на політичні уподобання уряду Гондурасу, ця країна майже повністю економічно залежна від Вашінґтону і тому вона має тільки дві можливості: піти в табір комуністичних чи прокомуністичних держав і уподібнитися системою до Куби, або залишитися демократичною країною під протекторатом З'єднаних Стейтів Америки з вищим, як в інших країнах життєвим рівнем і стабільною економікою.

Представник Білого Дому заявив у Палм Спрінґс в Каліфорнії, де тепер перебуває президент Роналд Реґен і частина його співробітників, що Уряд ЗСА не залишить на поталу нікараґуанських антикомуністів і має намір знову домагатися більшої для них допомоги в Конґресі, як тільки вияснится справа зв'язків з Іраном, продажу зброї, запасних частин і амуніції для нього та переведення частини фондів отриманих за цю зброю на допомогу „контрас". Президент Р. Реґен плянує навіть цю справу включити до своєї головної промови, яку він виголосить у другій половині січня про стан унії.

Треба сподіватися, кажуть політичні спостерігачі й аналітики, нової хвилі гострої антикомуністичної політики Вашінґтону проти Москви, центру всього зла, тим більше, що уряд Совєтського Союзу відмовився передати через телевізійну сітку новорічне звернення Президента ЗСА до народів СССР, у заміну за також звернення генерального секретаря ЦК КПСС Михаїла Горбачова. Звернення Р. Реґена буде передане тільки через центральні радіостанції ЗСА „Голос Америки", „Вільна Европа" і „Радіо Свобода". Треба сподіватися, що совєтські Горбачовські „демократи" будуть заглушувати звернення Президента ЗСА, але воно всеодно досягне своєї цілі, кажуть дипломати.

Пересилають корови бідним країнам

Літтл Рак, Арк. — Програма редукції надміру молошних корів, розпочата минулої весни Урядом, у ЗСА спричинила вже від місяця травня убій 900,000 корів, переважно високоякісної Гольштайнської породи. Але цей масовий убій зактивізував протиакцію, що звеється „Рятуй корови" і відбувається в рамках Міжнародного гайфер-проєкту, Агенції аґрикультурної розбудови, яка взялася за транспортування американських корів до різних країн світу, де є недоїдання й брак молока.

І так в останніх кількох місяцях вже 1,067 корів переслано до малих сільських господарств у Йорданії, Гондурас та Мехіко. Сам Уряд теж бере участь окремо в експорті корів і виїзд їх у кількості 47,000 голів досі. Єгипет, Болівія і Джамайка мають дістати корови протягом майбутніх місяців.

Гайфер-проєкт фінансує свої дії виключно на пожертвах від релігійних організацій та від окремих жертводавців. На його рахунку є тепер експортування корів (два мільйони) і 74,000 голів інших свійських тварин, що їх переслано до 107 країн світу і теж по самій Америці в 33-стейти. Щоб купити і переслати одну корову та навчити дещо нових власників, як коло неї ходити, коштує одну корову протиє 650 долярів і вище. Багато американських фармерів, щоправда, дарують своїх корів, воліючи, щоб ці тварини, яких вони дбайливо виростили й виплекали, не гинули, бо це „каригідно, коли цілий світ потребує молока", — процитував висловлюх фармерів голова проєкту і директор його Джеррі Л. Бредфорд у статтейці в „Ню Йорк Таймсі" з п'ятниці, 26-го грудня.

У СВІТІ

ГЕНЕРАЛЬНИЙ ПРОКУРАТОР ЗСА Едвин Міс заявив конгресовій комісії, що підполковник Олівер Норт сказав йому свого часу, що ідея про перекинення фондів, отриманих за доставу зброї до Ірану, вийшла від Ізраїля, згідно від його офіційних урядових представників. Політичні спостерігачі і деякі члени Конґресу заявили, що ізраїльські речники знають значно більше, як вони сказали досі членам конгресових комісій. Як відомо, ізраїльський уряд кількакратно заперечив поголоски, що він нібито мав якесь відношення до перекинення мільйонових фондів на конто антикомуністичних повстанців „контрас" в Нікараґуа. „Ми виконали тільки маленьку частинку завдання на прохання представників Адміністрації ЗСА", — заявив кореспондентам теперішній міністер закордонних справ Ізраїля і донедавна прем'єр-міністер Шімон Перес.

УРЯД ТАЇЛЯНДУ ЗАЯВИВ, що в середу, 31-го грудня 1986 року, він наказав закрити один з найбільших таборів втікачів Као Данг, який досі був символом надії для сотень тисяч камбоджських втікачів, які знаходили там прибіжище перед видимою смертю з рук комуністичних окупаційних в'єтнамських військ, їхніх слуг і партизанських частин, які дуже часто вели між собою міжфракційну війну з трагічними наслідками для Камбоджі. В таборі перебувало 26,000 втікачів, які тепер будуть переселені в інші табори, але велика частина з них правдоподібно повернеться до Камбоджі, якщо обставини дозволятимуть.

НЮЙОРКСЬКИЙ АРХИЄПИСКОП і кардинал Джан О'Коннор, перебуваючи Йорданії, відвідав там один з найбільших таборів палестинських втікачів, який за роки перетворився у свого роду центр діяльности палестинців в Йорданії. Кардинал Дж. О'Коннор спеціяльно цікавився шкільною дітворою, умовинами життя невільських мешканців, їхнім забезпеченням і виглядами на майбутнє, які майже не існують. „Ніхто, хто мав хоч раз нагоду побувати в цьому таборі і спостерігати життя його мешканців, не може неспівчувати палестинцям і терпіти разом з ними", — заявив О'Коннор кореспондентам. Відвідини О'Коннором палестинських центрів в Йорданії і його вислови співчуття для палестинців, викликали незадоволення в Ізраїлі і деякі ізраїльські газети порадили кардиналові взагалі не приїжджати до Єрусалиму. Також у Ватикані побоюються, щоб поїздка нюйоркського кардинала не причинилась до погіршення відносин між близькосхідними країнами і Апостольською Столицею.

СОВЄТСЬКЕ ПРЕСОВЕ агентство ТАСС повідомило, що з посту міністра здоров'я зрезигнував Сергей П. Буренков, який очолював це міністерство від 1980 року. Згідно з інформацією ТАСС Буренков попросив звільнити його від обов'язків з огляду на поганий стан здоров'я і його бажання перейти на емеритуру. Покищо нікого не назначено на його місце.

В АМЕРИЦІ

ЮРІЙ ОРЛОВ, ЯКОГО НА ПОЧАТКУ жовтня звільнили з сибірського заслання і обміняли на совєтського шпигуна Геннадія Захарова, повідомив, що з 1-го лютого він займе посаду старшого наукового співробітника в лябораторії нуклеарних досліджень Корнельського університету. 62-річному вченому запропонували трирічний контракт. Не виключено, що Ю. Орлов почне читати лекції в університеті, як лише досить добре опанує англійську мову.

РЕЧНИК АМЕРИКАНСЬКИХ військово-повітряних сил заявив, що перші 10 міжконтинентальних балістичних ракет типу МХ встановлені в пускових шахтах недалеко від військово-повітряної бази Воррен в стейті Вайомінг. Кожна ракета має 10 нуклеарних боєголовок.

ДЕРЖАВНИЙ СЕКРЕТАР Джордж Шулц зустрінеться в січні з президентом Африканського крайового конгресу (АКК) Олівером Тамбо. АКК оголошений урядом Південно-Африканської Республіки поза законом, бо використовує терор у боротьбі з урядом країни. Крім того Африканський крайовий конгрес зв'язаний з комуністичною партією ПАР, яка також оголошена поза законом. О. Тамбо відвідає в січні З'єднані Стейти на запрошення громадських організацій, які мають надію замінити уряд ПАР однопартійним урядом просовєтського напряму. В липні минулого року Дж. Шулц сказав у Сенаті, що хотів би зустрітися з Тамбо, не зважаючи на „серйозні сумніви щодо мети і засобів боротьби" Африканського крайового конгресу.

РОДИНА КРИЖАНІВСЬКИХ УФУНДУВАЛА ОДИН ТОМ ГАРВАРДСЬКОГО ПРОЄКТУ

Марія з Тарнавських - Крижанівська зі синами д-ром Юрієм та Богданом у світлу пам'ять мужа і батька Михайла Крижанівського дала сьому з черги пожертву фундаторів одного тому Гарвардського Проєкту в сумі 25,000 долярів.

Св. п. М. Крижанівський уродженець Бучача в Західній Україні, М. Крижанівська народилась в Судовій Вишні, сини Юрій і Богдан теж народилися в Бучачі.

У 1944 році ціла родина Крижанівських залишила рідні землі і в 1949 році опинилася в ЗСА. Будучи успішним підприємцем ще на рідних землях св. п. М. Крижанівський дальше продовжував підприємство у ЗСА і був в змозі післати своїх синів до вищих шкіл, з яких Богдан закінчив інженерію, а Юрій дентистерію й оба тепер працюють по своїх професіях.

М. Крижанівська

Родина Крижанівських включно з обома синами, є активна в українських громадах, при чому батько Михайло був ініціятором З'їзду жителів Бучаччини, головою і душею комітету, що цей з'їзд приготовляв.

Досі сім томів знайшли своїх фундаторів, біля 20 нових потенційних фундаторів є в процесі полагодження усіх подробиць. Є між ними і такі, які будуть покривати кошти двох або й більше томів.

Слід відмітити, що ще перед вплатою 25,000 дол. родиною Крижанівських, М. Крижанівська жертвувала 500 дол., а д-р Юрій 1,000 дол. на Гарвардський Проєкт через Відділ в Рочестері, який очолює Марія Крамарчук.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Svoboda USPS (50-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.
Tel.: (201) 451-2200

Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00.
Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00.
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Під Новий Рік

Час біжить більшою, ніж суперсонічною швидкістю. Люди, які щоденно стрічаються, не зауважують різниці часу, але аж тоді усвідомлюють собі, скільки часу минуло, коли маленький синок або й унучок стає дорослим мужчиною чи мала дівчинка — дитина перемінюється у зрілу жінку і коли ті діти засновують уже власні родини і їхні голови покриваються сивиною. І ще є другий виразний мірник часу: коли людина кидає грудку землі у відкритій могилі на домовину батька-матері, сестри-брата і одного за одним приятеля і пустка гортає людину, яка відчуває самоту, як щось фізичне, що тяжить на раменах — і на душі. І все це стає у весь ріст перед очима в календарний день 1-го січня. Нового Року.

Календарний день 1-го січня щороку спонукує людей поглянути позад себе і вперед. Коли в центрі наших зацікавлень стоїть Україна, то, на превеликий жаль, чорнобильська катастрофа у квітні минулого року могла стати неначе символом долі українського народу в СССР від початку завоювання її Червоною армією. Основна українська проблематика була в 1986 році та сама, що й минулими роками. Продовжувався наступ русифікації із мрією про перетворення усіх поярмлених Москвою народів, в першу чергу найбільшого і найбільш небезпечного для Москви українського народу в один радянський народ" з російською мовою і культурою. Під час панування в Україні Сталіна з Кагановичем в 1930-их роках ішов проти українського народу тиск такий, що не можна вже було дозволити собі на такі назверхні рухи спротиву, як їх виявляв польський опозиційний рух під проводом робітничої організації „Солідарність". Як глибоко і як далеко поступив процес насильної асиміляції — ніхто з наших і чужих совєтологів не знає. Песимісти твердять, що повториться стан з-перед 1917 року, коли-то „від молдаванина до фіна" все мовчало, а проти жмені активних борців з Армії УНР і УГА стояли мільйони „невтральних", які не хотіли боротися за свою державність, бо приспала їхню свідомість довготривала неволя. Але оптимісти твердять, що неможливо засимілювати поверх 40-мільйоновий нарід з тисячолітньою християнською культурою. Не йдеться про хроніку подій минулого року, а про загальну характеристику і її можна схопити у твердженні, що „нічого не змінилося на краще".

І те саме можна сказати про українську громаду в діяспорі. Нема ні одного лідера, ні однієї людини, яка втішалась би авторитетом усіх українських людей без уваги на обласне походження і віровизнання. В самій Америці далі панував розкол, бо всі спроби з'єднати дві репрезентаційні централі в одну не вдалося, бо все ще українські вільні люди не зрозуміли і не усвідомили собі, що єдність є „кондіціо сіне ква нон — передумовою, без якої неможлива успішна боротьба проти знеславлювання українського імени, боротьба за визнання української особовости в чужомовних країнах, боротьба за приєднання для української визвольної справи чужинецького світу.

Бавитися в пророцтва щодо майбутнього 1987 року — неповажно. Це було б ворожбицтво сполучене з політиканством. Можна ризикувати передбачування ходу подій, коли на руках є факти. Але ми не знаємо тих фактів, що їх знають одиниці з державної верхівки країн НАТО. Ми можемо тільки покликуватися на історичні прецеденти. Ті прецеденти підтримують оптимістів і заперечують песимістам. Бо історичні прецеденти кажуть, що мусить розвалитися імперія, побудована на підбоях і зберігана збройною силою та поліцією. Така доля стрінула імперію античного Риму, імперію Джинґіс-хана, імперію арабів, турків, Наполеона, Гітлера й імперію Романових. Ленін і його наступники зручно сполучили російський імперіялізм з ідеологією Маркса-Енґельса. Все одно на наших очах проходять процеси, які, продовжуючись, захитають підвалинами імперії.

У підсовєтському Казакстані — заворушення. В Афганістані довголітня окупація коштує Москві по більйонові долярів річно і загин кілька десять тисяч вояків. У різних країнах світу йдуть демонстрації проти комунізму.

Диктатори намагаються збройною силою втриматися при владі — як довго?! І як довго може продовжуватись міжнародний терроризм, такий характеристичний для 1986 року?!

„Горі імієм серця" — закликає Слово Боже. Вірмо, що 1987 рік буде кращий і послухаймо Лесю Українку та „проти надії" таки сподіваймось.

Олександер Домбровський

ДО ПРОБЛЕМИ УКРАЇНСЬКОГО ФУНДАМЕНТАЛІЗМУ

На сторінках нашої преси появилися останнім часом два голоси на тему фундаменталізму головно з позиції української дійсности й світоглядових розшуків на сучасному етапі розвитку української духовости й національно-державницької думки (М. Бараболяк, „Мусулманський фундаменталізм і ще один..., „Свобода", 5-6 серпня 1986 — В. Пасічняк, про „Мусулманський фундаменталізм і ще один..." у статті М. Бараболяка, „Америка", 5-го - 6-го листопада 1986). Своїми поглядами обидві згадані статті є по суті майже діяметрально різні одна від одної.

Погляди д-ра Бараболяка клясифікують його як ліберального „западника" — психокультурно-політичного окциденталіста. Він знавець політичних наук і оперує політичними критеріями мислення. В дусі методологічних спроб на тлі порівняльної дисципліни психокультурної історії та релігіознавчої проблематики він починає від мусулманського фундаменталізму й згодом переходить до української церковної тематики при асоціяції можливих аналогій чи різниць. М. Бараболяк вправді признає, що 9/10 нашого народу жило в орбіті Сходу, але замість витягнути з того історичного факту відповідні висновки, він виступає проти „усхіднювання" Української Католицької Церкви в напрямі завертання до традиції предків мимо тенденцій що їх, мовляв, виказав на тому полі „видний Ієрарх, заслужений для УКЦеркви". Мимоволі нагадується пословиця: „Більший католик, як сам Папа".

Автор бачить помилково на Сході лише саму Росію (а де ж історична перспектива в етногеологічному, психокультурному й хронологічному аспектах від раннього середньовіччя до наших часів?) і тому в нього така нехіть до того ж Сходу. Чи таке становище є ближчим до психокультурно-політичного (і адогматичного!) „западництва", чим до ортодоксального католицизму — залишаємо це опінії читача. Стверджуючи загальний нахил до політизовання фундаменталізму поза оригінальним протестантським, М. Бараболяк сам не потрапив звільнити себе від політизовання своєї концепції, можливо якраз по лінії своєї професії. А та його концепція виглядає на „ерзац" оспорюваного ним фундаменталізму в розумінні еклезіястично-орієнтальних інклінацій традиційно-звичаєво-обрядового характеру. Звичайно, д-р Бараболяк уміє назагал держати публіцистичне перо в руці й між рядками його статтей можна не раз найти шедевр інтелігентного формулювання політичної думки з нахилом до раціоналізму, але деякі його погляди є таки направду дискусійного, а може й полемічного порядку. Йому відповів в продуманій статті Василь Пасічняк, обороняючи давні національні цінноці — традиції та ідею звороту духовим обличчям до обрядів Східньої Церкви в дусі церковної політики сл. п. Великого Митрополита Кир Андрея та його гідного епігона й послідовника Патріярха Кир Йосифа. В. Пасічняк наголошує постулят почуття української повноцінної підметности в канонічній системі й організаційній структурі Вселенської Церкви та почуття леґалізму в аспекті зберігання власних обрядових форм і української психокультури в українській Церкві. У дальшому Пасічняк послідовно обороняє атакований Бараболяком погляд, що, мовляв, неґативним явищем українського фундаменталізму є явище змішування у ньому релігійно-духових ідей з патріотично-політичними. Він збиває тезу Бараболяка про „факт" звернення очей українських фундаменталістів до „російського Сходу" та саму концепцію ідентифікування Сходу з Росією. До речі буде пригадати, що „Росія" є політично-державним поняттям, яке виросло щойно на початку XYIII століття.

Немає сумніву, що обидва вони є українськими патріотами, але різняться між собою ментальністю, світоглядовими напрямними та критеріями мислення у політично-психокультурно-еклезіологічній площині. Один є речником емпірично-практичного підходу до справ приблизно аристотелівського стилю, а другий можливо наближений до платонічного ходу думок з нахилом до інтелектуального й психокультурного гравітування в напрямі орієнтального стилю християнізму, абстрагуючи від самого догматизму. Згадані обидві протилежні собі ідеологічно статті альтернативного порядку — це до певної міри символічно-ідеологічна в мініятюрі конфронтація окциденталізму з орієнталізмом, а в дальшій консеквенції романізму з візантинізмом на ґрунті української публіцистики. Погляди Пасічняка видаються більш популярними в нашому суспільстві, а перш за все серед нашої інтелектуальної еліти, та можуть мати більший попит на біржі української інтелектуально-світоглядової та еклезіологічно-культурної домени. Від них віє духом сантименту й прив'язання до рідного традиціоналізму та туги за воплоченням гармонійної синтези релігійно-церковних і національно-державницьких понять в один моноліт світогляду української людини — українського фундаменталізму.

(Закінчення на стор. 3)

Михайло Ільків

ТРИДЦЯТЬ ОДНА УКРАЇНСЬКА КООПЕРАТИВА В ЗСА

Як довго українська громада не обізнана з господарськими справами, так довго вона бідна. Це добре розуміли старинні єгиптяни. Вони удосконалили техніку хліборобської меліорації і натурального обміну в торгівлі, ще чотириста років до Христа. Країни Евфрату розвинули норми землеволодіння, кредиту, купна, і продажі. На Україну значно скорше, як у Західню Европу, прийшло грошове господарство і Київ був головним осередком торгівлі. Історичні умовини приглушували розвиток економічної думки в Україні. Щойно після знесення кріпаччини господарський поступ в Україні прибрав більше практичне значення. Перші кооперативи постають в Україні вже в XIX столітті. А там, скоро розвивається кооперативний рух, що рівночасно стає оборонцем дрібних продуцентів і менше заможних споживачів. Метою кооперативного руху, вважали його ініціятори, повинно бути змагання за високі ідеали свободи і справедливого суспільного устрою. Кооператори не повинні забувати минулого і оцінюючи сучасність, не відступати також від великої мети визначеної попередниками.

Залишивши рідні землі під час Другої світової війни українські кооператори продовжують своє діло на поселеннях. Одно з більших економічних досягнень українських поселенців у ЗСА після Другої світової війни, це розбудова ощадностево-кредитової кооперації. Сьогодні нараховується дійсних сорок дві кредитівки в ЗСА. Членами і працівниками кооператив є еміґранти українці. Кожна інша народність в ЗСА починала з малого, розбудовуючи своє господарське життя. Але за ними, головно західньоевропейськими народами, однаково в якій частині світу, стояли їхні держави. В нас, українців, — справа інша. Ми, як громада, повинні самі проявляти ініціятиву, пізнавати техніку і розвивати наше господарське життя. Розвиток української кредитової кооперації на чужині, — це документ нашої готовости до самостійного плянування і розбудови господарського життя в нашій країні. Наскільки це можливе видно з такого прикла Нюйоркська кредитівка в її початках мала тільки кілька соток уділів. Сьогодні ця кредитівка має біля 67 мільйонів долярів оборотового капіталу. В ній працює 22 робітники. Який це гарний почин. Основи і розвиток цієї кооперативи треба завдячувати кільком ідейним особам, між ними найбільш ревному працівникові інженерові Романові Раковському, першому директорові кредитівки в Ню Йорку. Діловодство кооперативи є автоматизоване, себто достосоване до найновіших удосконалень здобутку технології. Це все набуте завдяки добрій господарці Управи.

Кредитова кооперація в ЗСА досить добре розвинена, побіч великої конкуренції приватно індивідуальних підприємств. При деяких більших корпораціях існують кредитівки з метою допомоги об'єднаним членам. Вони уділяють кредити на догідних умовах для своїх членів, і також платять вищі відсотки від ощадностей.

Кредитова кооперація в Україні прибрала більше організованих форм після знесення панщини, себто в 1861 році. Одна з перших кредитових кооператив постала в Гадячі, на Полтавщині, в 1869 році. Згодом кредитова кооперація була розбудована і в інших містах країни, як: Чернігові, Херсоні, Бердянську та інших містах України. Український Народний Кооперативний Банк був заснований в Києві в 1917 році. Метою Банку було уділяти кредити установам, та різним кооперативним організаціям. В Києві також діяв Союзбанк, до якого належало 17 фабрик і робітень. На східніх землях України кредитові кооперативи були досить поширені. Зріст їх можна пояснити тим, що ці кооперативи уділяли позички своїм членам, причому також перебирали на себе ролю сільсько-господарських потреб після закупу і збуту їхніх товарів. З вдоволенням треба ствердити, що від діячів кредитової кооперації почався в Україні національний кооперативний рух.

На західніх землях України в післяреформному періоді читальні „Просвіти" були центром культурного і господарського розвитку. Тому кредитова кооперація в початках розвивалася при читальнях „Просвіти". Однією з перших кредитівок була заснована під назвою „Віра" в Тисьмениці в 1873 році. У Львові діяло кредитове Т-во „Дністер". На західніх землях кредитова кооперація була досить поширеною і вже 1898 року було засновано український кооперативний центр „Краєвий Союз Кредитовий" у Львові. По селах були по-

(Закінчення на стор. 4)

З України про Україну

ЛИСЕНКОВІ СУБОТИ

„Лисенкові суботи" в Києві, що їх запровадив видатний український композитор Микола Лисенко, стали популярними ще за його життя. Цю традицію продовжують нинішні шанувальники мистецтва в музеї славного мистця. За 6 років існування музею тут відбулося чимало цікавого: зустрічі з діячами культури, концерти відомих артистів, ознайомлення з новими літературно-музичними творами, виставки. Недавно в Києві було відзначено 90-річчя з дня народження видатного українського композитора Віктора Косенка. Тут організовано виставку, що розповідає про його життєвий і творчий шлях. Чудовий педагог, піяніст, активний громадський діяч, В. Косенко зробив вагомий внесок у розвиток культури України. Учасниками концерту були професійні мистці, а також викладачі та юні музиканти Київської дитячої музичної школи, що носить ім'я В. Косенка. Композитор залишив їм у спадок збірник творів з посвятою.

УКРАЇНСЬКИЙ АНСАМБЛЬ В КИТАЇ

Київський ансамбль танцю України ім. Павла Вірського успішно виступив у місті Ханчжоу, на півдні Китаю. Вистави відбулися у місцевому театрі, на найбільшій сцені провінції. Мешканці міста Ханчжоу, які вперше побачили темпераментні українські танці, виявили до виступів гостей з Києва велике зацікавлення. Понад 6,000 квитків на першу виставу було розпродано задовго перед першим концертом. Як лиш піднялася завіса, у залі пролунали бурхливі оплески. Глядачі були в захопленні від українських танців. Коли завершився „Гопак", у театрі почалася тривала овація. Артисти повторили танець, і вся заля встала, вітаючи майстерність виконавців.

ДЕРЕВА - ПАМ'ЯТНИКИ

Закінчився „перепис" заповідних екологічних об'єктів Буковини. Нині вони включають понад 200 пам'яток лісової природи і садово-паркового мистецтва. Під охорону взято і окремі дерева, які становлять історичну цінність. Серед них — могутня ялина поблизу села Чорногузи Вижницького району на садибі Лук'яна Кобилиці, відважного керівника селянського руху проти соціяльного гніту чужинецьких поміщиків на Гуцульщині у першій половині минулого століття. Охоронна табличка встановлена також коло старого дуба в урочищі Широка Поляна Глибицького району. Як встановили спеціялісти, дерево має понад 300 років. Народні легенди твердять, що його посадили запорозькі козаки. Вони брали участь тут під Хотином у битві, яка закінчилася нищівною поразкою турецьких яничарів.

ВИДАНА 1798 РОКУ

Перші видання „Енеїди" і „Наталки Полтавки" І. Котляревського, „Народних оповідань" Марка Вовчка, творів Панаса Мирного — це лише окремі експонати унікальної виставки, яка відкрилася у музеї книги і книгодрукування в Києві. Всі ці книги подарував музеєві у 1976 році відомий книгознавець, професор Григорій Коляда. Колекція налічує 200 видань, і все це першодруки. Період, коли вони видавалися, охоплює майже століття — від 1798 до 1897 року. Саме в 1798 році побачила світ перша книжка, надрукована українською мовою — „Енеїда". Досі зібрання книг Г. Коляди зберігалися у фондах музею, і ось тепер вирішили представити його широкому загалові. Виставку відвідало багато киян і гостей міста, адже не часто є можливість побачити на власні очі перший поетичний переклад „Слова о полку Ігоревім", зроблений у 1857 році ректором Київського університету М. Максимовичем, чи шевченківський „Кобзар" з передмовою І. Турґенєва та Я. Полонського, виданий українською мовою у Празі. А кого не зацікавлять підручники минулого століття — „Перша граматика малоросійського говору", „Читалочка для сільських людей" та інші. Представлені на виставці і народні, чумацькі, весільні пісні.

СТРІЛЕЦЬКИЙ СТЕП

На східній окраїні Ворошиловградської області стелиться Стрілецький степ. Коли цвіте ковила, він немов би вкривається попілясто-сірим покривалом. У сивих його хвилях миготять зірочки горицвіту, розмиваються барви шалвії. І лише голубі ґрона ґіяцинту владарюють над хвилястою рівниною, від чого витканий природою візерунок виглядає ще кращим. Та не лише яскравими шатами вабить до себе Стрілецький степ. Природознавці і туристи їдуть сюди, щоб спостерігати за чудовими й до того рідкісними тваринами — бабаками. Колись ці невеличкі звірки були дуже поширені. Їх гарне і незвичайно міцне хутро високо цінувалося. Однак з розвитком землеробства місця поширення бабаків поступово скорочувалися. І тепер залишилися тільки окремі їх поселення. Найбільше їх — близько 10,000 — збереглося у Стрілецькому степу, який у 1931 році було оголошено заповідником. Крім бабаків, на території заповідника живе чимало інших тварин і птахів. Всього їх нараховується тут біля 200 видів.

Ірена Книш

ЛЮБОВ ЯНОВСЬКА

(До 125-річчя роковин народження)

II.

Драматургія Яновської продуктивна й співзвучна з актуальним життям відкинула гопаки й примітивну побутовщину, а звернулася за прикладом інших до психологічних, суспільно-політичних, філософічних проблем. Відблиском подій 1905 року були в найближчому часі написані: „На світанку" або „В передрозсвітному тумані", драматичний нарис на п'ять дій про неосвідомлене селянство та „Жертви" або „В підвалі" про робітництво. Знаменне, що в обох на чоло руху висунена дівчина. Перша рятує зневіреного панича, а друга гине на барикадах.

Проте еволюція жіночих постатей Яновської ще навіяна романтичною традицією. Жінки пробують не скорятися „долі", але трагедію свого серця сприймають як життєву, в якій вирішує один вихід — самогубство: „Вернувся з Сибіру", „Без віри", „Олена", „Огненний змій"...

Не всі твори Яновської віднайдено. Вона їх написала понад сто (самих театральних коло 30), про них довідуються з листувань і т.п. Не можна забувати, що на всіх тих творах тяжіла безпощадно поліцейська цензура.

Письменницька праця не вичерпувала всієї програми. Любов Яновська розгортала свою активність на громадсько-культурні ділянки, в особистих знайомствах з годішніми київськими діячами, наприклад, О. Пчілка, Л. Українка, Л. Старицька-Черняхівська, М. Лисенко, С. Єфремов і ін., в контактах з видавництвами, редакціями газет, входила в членство місцевих товариств композиторів, драматургів, була співзасновницею „Просвіти", „Українського Наукового Клюбу" і т.п.

Зокрема визнаючи ідею жіночого руху за рівноправність Яновську особливо притягали київські жіночі організації, яких в той час доволі намножилось із різних груп. Вона й сама зорганізувала товариство „Жіноче Зібрання", де відбувалися доповіді з дискусіями на наукові суспільно-політичні теми, літературні вечори Т. Шевченка, Л. Українки, А. Чехова й ін., влаштовувалися дитячі ясла, курси для неграмотних жінок, підготови для стенографісток і т.д. Цим вона відновила тих одержимих з минулого століття, що закликали дати жінкам освіту й виховання нарівні з мужчинами, ці українські гуртки в Києві з „народницями" М. Беренштам-Кістяківською, Оленою Доброграївною, Л. М. Драгомановою, Пелагією Бартош-Литвиновою, молоденькою О. Косач, достойною Єлисаветою Милорадович і багато інших.

Любов Яновська була ознайомлена з активістками різних жіночих груп та пробувала популяризувати поміж ними потребу знання про український народ і його культуру. Так дійшло до її участи в т.зв. першому жіночому конґресі в Петербурзі в грудні 1908 року.

Як делеґатка від українок Любов Яновська в талановитому есеї на підставі наукових, статистичних даних та власної всебічної обсервації й досвіду — вона представила „Сучасне становище селянки — українки". То була єдина доповідь про українське селянське жіноцтво як частину окремої неросійської нації. В ній вона відобразила найбільш упосліджене, безталанне життя української селянки від дитинства почерез заміжжя аж до смерти. Економічні злидні пов'язані з освітою, а в цілій Україні нема народних шкіл. Треба дати українській дитині змогу вчитися рідною українською мовою — цим закінчила своє слово Яновська. Ще раз відізвалася вона від імені українок, коли організаторки конґресу намагалися заснувати Російську Національну Жіночу Раду для вступу до Інтернаціональної Жіночої Ради, де ця мала б репрезентувати всіх жінок і неросійських народів. Цей протест проти „общеруської" репрезентації був не тільки проти режиму, але проти чужої національної зверхности, асиміляційних зазіхань.

„Чи варто було їхати на конґрес, чи краще збойкотувати його, як пропонували інші українки?" На це питання Любов Яновська відповіла в своєму звіті після конґресу на літературній вечірці в українському клюбі. На її думку, їхати варто було: „...Українська справа занадто поважна й широка, багатьма своїми сторонами торкається життя інших народів у Росії, через те ховатися від своїх сусідів а високий тин не має рації і не корисно. Треба знайоми. поступові верстви чужого громадянства з нашою справою та шукати в його спочуття й допомоги в нашій боротьбі. Українців зовсім не знають, не знають ні трохи про кривди наші. Думають, що Україна — гарний, вкритий вишневими садками край, заселений темними, дурнуватими мужиками; чули трохи про українські труппи, про цих, мовляв, 'хохлов' і т.п., але українців як націю — не знають... Щоб боронити зараз свою справу, українське жіноцтво повинно гуртуватися в свої національні організації. На загальні з'їзди воно також мусить їхати і ще до того їхати в як найбільшому числі, з великою силою, і там представницям інших народів Росії виразно маніфестувати українську справу та сміливо й відважно боронити її..."

А тим часом над „українською справою", мов меч Дамокля висів циркуляр Столипіна. За рік Любов Яновська, голова київської „Просвіти" очолювала її ліквідаційні похорони... Проте Яновська не припиняла своєї активности в жіночому русі, який вона розглядала як частину загального визвольного руху. Про її в ньому участь свідчить запрошення на міжнародний жіночий конґрес у Стокгольмі , 1911 р.; жаль, Яновська не змогла туди поїхати через поганий стан здоров'я.

У 50-річчя смерти Тараса Шевченка Яновська з небувалим успіхом прославляла поета перед московською авдиторією, а коли 1914 р. царизм заборонив святкування 100-річчя народин — Любов Яновська виступила в Москві з гострим засудженням заборони.

У літературознавстві й досі нема достатніх праць, які повністю висвітлювали б творчість Л. Яновської ні досліджень її життєпису. Наприклад, є тільки натяки про її тяжке подружнє життя. Її щоденник, а теж недрукований роман автобіографічний „Історія її серця" чекають ще свого читача. Тож коли надійшли воєнні роки, про її діяльність подається лаконічно „належала до різних комітетів допомоги"...

Проте здається близьким до правди, що Яновська в воєнних роках була з українським активним жіноцтвом. І коли натрапляється на дуже неповні відомості про розмах українського жіночого руху в 1917 році в Києві й по всій

(Закінчення на стор. 4)

Проф. Б. Гнатюк...

(Закінчення зі стор. 1)

бути більш активними на зовнішньому відтинку, щоб поборювати всі ті неправдиві твердження, які відносяться до тисячоліття нашої християнської України. Варт мати заяви від визначних людей з американського релігійного, наукового і суспільно-політичного світу, що вони, у зв'язку з тисячоліттям Християнства України, бажають всього найкращого українському народові. Такі заяви будуть мати своє значення у наших ювілейних відзначуваннях. Доктор каже, що треба показати американцям, хто ми і що ми святкуємо, і тому доцільно було б підготувати відповідну 30-хвилинну телевізійну програму, яка б виконала своє завдання на відтинку інформації. Було б добре зорганізувати серію викладів на одному із більших університетів у Філядельфії, і дійсно, зокрема, такі виклади будуть відбуватись у Ля Саль коледжі.

Дискутант д-р О. Черник стверджує, що у нас брак плянів відзначувань і тому він уважає, що такі пляни треба виготовити і їх реалізувати. Програму святкувань ми повинні розділити на мистецько-імпрезову частину, де ми були б разом як одне ціле в тих святкуваннях, і на відтинок інформації, де ми інформували б американське суспільство про тисячоліття Християнства в Україні та про українців, як про християнську націю.

До структури комітету і до плянів відзначувань висловили свої думки такі представники: д-р Іван Скальчук, д-р Петро Стерчо, інж. В. Даниленко, М. Ковальчин, інж. М. Нич, Стефанія Вовчок та інші представники організацій.

Опісля предсідник зборів відчитав листу членів Почесного комітету, до якого входять, крім священиків, теж визначні особи української філядельфійської громади, такі, як д-р Григор Лужницький, проф. Лев Шанковський і інж. Лідія Бурачинська.

До Екзекутивного Комітету (загального) входять представники крайових організацій з осідком на терені Філядельфії, і представники місцевих організацій, товариств і установ. Ділові комісії є такі: мистецько-імпрезова, зовнішніх зв'язків, пресово-інформаційна, літературно-наукова, фінансова, організаційна, молодеча, транспортово-нічліґова. Окремо діє Контрольна комісія. Було подано листу кандидатів до Ділової президії, що буде координувати працю ділових комісій. До неї увійшли: інж. Ю. Іхтіярів, д-р Б. Романенчук, інж. М. Нич, д-р О. Черник, отець канцлер Мартин Канаван, д-р Олександер Білик, д-р П. Стерчо, отець протопресвітер Михайло Борисенко і д-р Рома Навроцька, заступники голови; Мирон Баранецький і д-р Петро Клюк — україномовні секретарі; Катерина Рудницька і Христина Перфецька — секретарі англійською мовою і члени комісії зовнішніх зв'язків; Стефанія Вовчок і З. Романів — скарбники. Збори затвердили листи кандидатів ділових комісій, листу кандидатів Ділової президії і одноголосно затвердили внесок Миколи Ящука, піддержаний д-ром І. Скальчуком, щоб головою Метрополітального комітету для відзначення Тисячоліття Християнства в Україні був визначний суспільно-громадський і політичний діяч проф. д-р Богдан Гнатюк.

Професор подякував за довір'я і сказав, що буде старатися вив'язатись якнайкраще з повіреного йому цього важного завдання. Збори закінчено молитвою, яку відмовив отець-прелат Михайло Федорович. Накінець треба підкреслити, що прохання учасників нарад яке стосувалося до патронату, полагоджено позитивно.

У ПОНЕДІЛОК, 29-ГО ГРУДНЯ 1986 року, помер на 92-му році життя колишній прем'єр-міністер Великобританії в роках від 1957 до 1963 Геролд Мекміллен, який спричинився до зросту престижу англійського уряду, значно зменшив дефіцит у бюджеті і підніс на вищий рівень економіку країни. У заяві членів родини говориться, що Мекміллен помер спокійно під час сну у своєму домі у місцевості Бирч Ґров. Він хворів вже довший час і його здоров'я дуже погіршилося після запалення легенів, процес якого вдалося припинити тільки при допомозі пеніциліни, стрептомецини й інших лікувальних препаратів. Теперішній прем'єр-міністер Марґарет Тачер заявила, що Г. Мекміллен був великим державним мужем, розумним політиком і з відданістю дбав про свою країну і свій народ.

Союзянки й громада вшанували О. Муссаковську

Одною зі шляхетних прикмет громадської культури є вміння засвідчити признання та вдячність своїм заслуженим особам.

На терені Ірвінгтону-Нюарку Ольга Муссаковаська є всіми люблена й відома зі своєї щирої участи в різних аспектах суспільного життя. Її активність не обмежувалася місцевими справами, вона своїм добрим серцем відчувала всі потреби нашого народу і з відданістю та завзяттям стояла завжди в авангарді ентузіястів праці для нього.

Тому не дивно, що 7-го грудня 1986 р. о 2-ій год. по полудні заля Українського Народного Дому була заповнена по береги, щоб відзначити бенкетом вісімдесятиліття Ольги Муссаковської. Спонтанним многоліттям і квітами привітали ювілятку й запросили за президіяльний стіл, де вже сиділи отці духовні: о. д-р Михайло Кучмяк і о. Осип Панасюк, парох Виппані, та члени дальшої родини ювілятки .

Голова 28-го Відділу СУА Надя Бігун відкрила цю святкову зустріч, привітавши отців, ювілятку та всіх присутніх. Отець парох Кучмяк заспівав разом з усіми Господню молитву та прочитав привіт і благословення від Митрополита Стефана Сулика. З. Воробець прочитала побажання та благословення від Блаженнішого Верховного Архиєпископа Мирослава Любачівського. Під час полуденка були численні привіти письмові та усні від: Округи СУА та її відділів і від численних організацій і установ. Теплі та щирі слова, якими вони вітали ювілятку, вона збереже у своїм серці назавжди.

Мистецьку програму виповнили членки 28-го Відділу СУА власними силами, що є доказом, що між ними є й артистки й піяністки та навіть поетка. Валя Калин розважала гостей скетчами, а разом з Іванною Кононів, („ніжне сопрано" й „чарівний альт") — піснями у фортепіяновому супроводі д-ра Бориса Базаля. Пісні настроєві: „Де гори Карпати" (слова й музика О. Садовського), „Черемшина" (муз. В. Михайлюка), „Чар Львова" й „На Підзамчі" (муз. І. Чуми). Ми молодніли, слухаючи ті пісні, немов би казки з давноминулих літ.

Піяністка Таїса Богданська заграла „Ноктюрн" Шопена та два його „Вальси", твори добре виконані й відповідно підібрані до цієї окзаії. Поетка Ірина Дибко написала поезію спеціяльно на це свято й прочитала її, заголовок „Людина". В ній виявлені нелегкі життєві стежки Людини — Ольги Муссаковської.

Широкий реферат про біографію ювілятки приготувала Слава Олесницька. О. Муссаковська народилася 9-го серпня 1906 року в родині о.Теодора Банаха та Софії з роду Сиротинських в селі Желдець на Львівщині. Гімназійне навчання закінчила 1926 року у Сестер Василіянок у Львові. Студіювала на філософічному факультеті Львівського університету, а також закінчила економічно-торговельну школу. Якийсь час працювала вчителькою аж до звільнення з праці польською владою. Тому дальші її праці були бухгальтером в українській кооперації. З тих часів почалася її праця в управах Союзу Українок, Просвіти та Рідної Школи .

Прийшли воєнні роки та роки окупацій. У змінених і непевних обставинах, кваліфікації бухгальтера дали Ользі змогу дальше працювати й навіть провадити курси в її професії. В тих часах Союз Українок не мав дозволу на існування. З бігом історії простелилася їй дорога на захід: через Криницю, Пряшів, Братиславу до Відня, Інсбруку, Ню Йорку й в кінці до Нюарку. Це не легка дорога, але на кожному етапі Ольга включалася в наше зорганізоване життя. У Відні навіть закінчила чотири семестри високої школи світової торгівлі.

В Нюарку вона від 1949 року. Тут вийшла заміж за інж. Юліяна Муссаковського і тут включилася в працю 28-го Відділу СУА, а згодом і в Окрузі та Централі СУА. У цих трьох ступенях СУА на протязі 37 літ Ольга Муссаковська займала різні пости: голови, заступниці голови, референток фінансової та Суспільної опіки й голови Контрольної комісії Вона стала теж членкою-засновницею Марійської Дружини при церкві св. Івана Хрестителя. Ольга є особливо віддана ідеї розбудови Українського Музею, якого є членом-меценатом. Вона теж є членом і добродієм численних товариств і потреб в діяспорі.

За її заслуги та невсипущу працю Округа, а згодом і Централя СУА на своїй XX Конвенції надали О. Муссаківській почесне членство, своє найвище відзначення.

Наприкінці у своїм слові Ольга Муссаковська висловила подяку за сердечність і велику честь для неї. Союз Українок припав їй до серця своєю програмою харитативної та культурної діяльности: сотні стипендій уможливляють нашим бідним дітям, родини яких є розсіянні по багатьох країнах світу, здобути освіту, а тим самим вирватися з нужди й стати в ряд працівників для свого народу. Український Музей є твір СУА й він збереже цінності нашої духової спадщини й культури. Харитативна допомога потребуючим теж повсякчасне завдання нашої організації. Зорганізована українська жінка бере участь у міжнародних з'їздах і ширить знання й правду про Україну. Чи ж може бути більш побажана праця, як посвята таким благородним цілям?

Не маючи тепер своєї ближчої родини, Союз Українок є для Ольги Муссаковської її родиною — як вона висловилася.

Цією зустріччю союзянки вплели поміж пелюстки квітів свою любов і пошану до неї за її любов, за вірність і за працю.

Марія Храплива

До проблеми...

Закінчення зі стор. 2

Чи між обома поглядами можлива якась компромісова розв'язка, щось у роді модус вівенді між політичним окциденталізмом і з другої сторони психокультурно-церковним орієнталізмом на українському ґрунті? Теоретично так, а практично — це залежатиме в великій мірі від майбутніх обставин, серед яких найдеться наш нарід. Процес розвитку чи кристалізування духовости людського колективу на окремих етапах всенаціонального життя відбувається на фоні антропогеографічно-геополітичних, економічних і психокультурних умовин історизму під впливом диференціонованих факторів — і це є міродатним у історичному житті народу. А академічні дискусії на такі теми — це часто теоретичні міркування, допоміжний чинник, коли людський колектив має якінебудь можливості вибору. Звичайно, це нормальне явище в цивілізованому світі, коли світ науки чи публіцистики заторкує проблеми, пов'язані з многогранним життям народу чи цілого людства.

Маючи на увазі згадані історичні умовини й фактори, до речі буде пригадати про сучасний трикутник української духовости, як реальний феномен в Україні й діяспорі при існуванні двох наших традиційних Церков, а крім того протестантської спільноти з різними деномінаціями. Такий стан наближає нас до конфесійно-церковного плюралізму, як реально-фактичного явища, з яким, хотячи-нехотячи, мусимо числитися. Такий стан речі підказує нам побудову ідеологічної структури українського фундаменталізму в аспекті духовного компоненту на базі основних християнських принципів з доби апостольської Церкви: любови Бога, христологічно-сотеріологічної науки з центральною постаттю нашого Господа й Спасителя Ісуса Христа й християнської етики. Це є спільний ідеологічний знаменник для всіх християнських конфесій. А проблеми догматичного аспекту належить залишити совісті й розумінню кожної одиниці як найменшої, індивідуальної частки українського Божого люду. Отже, український фундаменталізм належить оперти не на базі тієї і чи іншої конфесії, лише на основах спільних принципів християнізму в цілі удоступнення його українцям усіх християнських конфесій. Визнаючи такий фундаменталізм, українська людина зможе бути добрим — практикуючим православним, католиком чи євангеликом у залежності від її конфесійних переконань. Той духовний компонент органічно пов'язується з національним при очевидному постуляті любови до свого народу, його історичної традиції, мови й культури включно з максимальним імперативом змагань за українську державність чи її втримання в дусі позитивно-конструктивних і все актуальних надбань зі скарбниці українського традиціоналізму.

Гармонійна синтеза обох тих компонентів творить релігійно й національно здоровий український фундаменталізм, дефініцією якого є християнський націоналізм. Звичайно, з'ясований нами український фундаменталізм мусить бути сполітизований силою факту пов'язання з компонентами національного чинника, бож це не фундаменталізм виключно релігійно-конфесійного моделю, а іменно український фундаменталізм. М. Бараболяк покликається на концепт традиції — обряди і практики, до яких, мовляв, він звик у Галичині. Але ж автор повинен здати собі докладно справу з того, що він належить до української, а не якоїсь фіктивної „галичанської нації", й тому повинен думати всеукраїнськими, а не галичанськими критеріями оцінки явищ, понять і фактів. Хіба можна вимагати від фахівця політичних наук, а до того національно свідомої й політично виробленої української людини, щоб вона думала державницькими категоріями й не засклеплювалася до того чи іншого провінціялізму, бо це пахне ідеологічною атмосферою пашківських волостей. Існує реальна можливість, щоб „усі були одно" в дусі спільних принципів християнізму та християнських проявів українського націоналізму, а не по лінії особистих смаків того чи іншого парафіянина регіональної вітки української землі.

Чи український фундаменталізм повинен бути мілітарним? Кожна ідея, яка промощує собі шлях до сердець і умів людей є по суті мілітарною у ширшому розумінні того поняття. Християнізм, особливо в початкових століттях свого ідеологічного походу, був ідейно-мілітарний у змаганнях з поганством, а сучасний ліберально-пацифістичний стиль деяких „модерних", а при тому „освічених" кіл християнського світу є далекий до піонерського духа апостольської Церкви та „живих смолоскипів Назорея" і безкомпромісових жертв на аренах римського амфітеатру. А позатим бути практикуючим християнином зовсім не значить бути теплим маслом або похилою вербою, на яку всі кози скачуть. А тип модерного українства є далекий від моделю з минулих століть, коли борщ і вареники та гопак, гречаники й вишивана сорочка були ідеалом етнографізму.

І вкінці не можна відбиватися капелюхом, коли нас гатять люшнею і плянують з'їсти навіть без муштарди. Кожна людина на підставі Божих і людських законів має право захищати власне життя, здоров'я і свою чесно набуту власність. Таке саме право має колективна одиниця — Божий твір, нарід. В тому розумінні український фундаменталізм є мілітантний у протилежність до інертно-капітулянтського пацифізму, исповідуваного духово-ідеологічними імпотентами ліберально-лівацького табору, деяких кіл традиційних Церков, які є на услугах чи ведуть безнадійний діялог з представниками світового комунізму во ім'я ближче неозначеного екуменізму, та жалюгідних представників Протестантської Ради Церков, в опінії кремлівських можновладців, поплентачів та „корисних ідіотів" на услугах червоної Москви. Живемо в жорстокій добі ідеологічної альтернативи: християнізм і націоналізм або атеїзм і комунізм по формі, а московсько-російський імперіялізм і шовінізм по суті під покришкою „соцреалізму" марксистсько-ленінської редакції й сталінської практики. Україна находиться силою історичних обставин у самому осередку змагань за своє біологічно-фізичне й духове існування. Як можна бути в таких обставинах пацифістом? У таких безпрецедентних в історії умовинах український фундаменталізм мусить бути ідеологічно мілітантним — з живою вірою у Провидіння, як найвищий Підмет історії, й у власні сили народу, який хоче жити як підмет історії на своїй власній, споконвічній території „у народів вольних колі". І це повинно бути „вірою" українського фундаменталіста.

Якраз перед Ювілеєм нашого 1000-ліття ми повинні пройти національний іспит совісти та в дусі Христової євангелії і національних принципів здати собі справу, де стоїмо й кудою нам дальше іти на шляху мандрівки століть по золоте руно щастя сучасних і майбутніх українських поколінь з духовою зброєю християнських і національно-державницьких надбань на фоні довговікового українського традиціоналізму. Таке є „Вірую" українського фундаменталізму на фоні благословенної опіки Провидіння та історичного Призначення України.

ПОПРАВКА В ЛИСТІ

У вістці п. з. „Ізраїльський парлямент обвинувачує українців в колективному злочинстві" („Свобода" ч. 248 з вівтірка, 30-го грудня ц.р.) останнє речення другого параграфу в листі Божени Ольшанівської має звучати так: „Якщо тріюмф заснування Ізраїля саме в цьому полягає, тоді як можете Ви або будь-який інший жид засуджувати українців в добі Хмельницького, які змагались, щоб осягнути цього?" В четвертому параграфі цього листа, де мова про кількість нарахованих ізраїльським Бюром дослідів над воєнними злочинами українців — це число, згідно з статистикою цього бюра, становить 11,000. — Ред.

ЛІДЕР ПОЛЬСЬКОЇ комуністичної партії Войцех Ярузельскі зустрівся з кардиналом Ґлемпом, щоб обговорити запляновану на червень наступного року візиту до Польщі Папи Івана Павла II. Очікують, що в січні генерал Ярузельскі надішле у Ватикан офіційне запрошення.

Перший З'їзд православних сестрицтв в Бразилії

25-го жовтня 1986 року в місті Курітиба при церкві св. Димитрія на Біґорільо відбулася знаменна подія в житті всіх православних українців в Бразилії. З участю наших священиків та членів Консисторії УАПЦ представниці Об'єднання Православних Сестрицтв Північної Америки Іванни Старощак та багатьох делеґаток-сестриць від наших православних парафій відбувся І-ий З'їзд Українських Православних Сестрицтв на терені Бразилії, у висліді якого обрано Головну управу на чолі з Анітою Орищин, головою, та Ангелиною Чечко, секретаркою.

Присутні на цьому З'їзді мали нагоду вислухати звіти голів сестрицтв з поодиноких осередків: з Сан-Паульо, Апукарани, Нової України, Понта Ґроса, Пальміталю, як також делеґаток православних парафій від наших колоній-сіл, що знаходяться в далеких закутках штатів Парана та Санта Катаріна.

Після довгих дискусій та обговорення поточних справ присутні сестриці вибрали Головну управу Українського Православного Сестрицтва на цілу Бразилію. Новообрана Управа Сестрицтва взяла на себе відповідальний та важкий обов'язок. Віримо, що при допомозі Адміністратора УАПЦ на Бразилію о. М. Милуся, всіх священиків та Консисторії можна буде розгорнути працю для добра наших православних парафій, а зокрема допомогти нашим православним сестрицтвам, ідучи їм з допомогою матеріяльною та моральною. Особливу увагу мусимо звернути на наші православні сестрицтва по колоніях-селах, що є віддалені від нас великими просторами. Нам треба встановити з ними постійний зв'язок не лише листовною дорогою, але також час від часу їх відвідати та допомогти їм у їхніх потребах. Будемо мати багато трудніощів, але спільне порозуміння та наша віддана праця, мусять дати бажані висліди.

ПС ІСНО

КРАЙОВИЙ ІНСТИТУТ здоров'я перевів дослідження, скільки алкоголю вживають американці і прийшов до висновку, що за період від 1980 до 1984 року воно зменшилося на чотири відсотки. Якщо в 1980 році „середньостатистичний" американець випивав 2,76 ґальона спиртного на рік, то в 1984 році лише 2,64 ґальона. У звіті говориться, що дві третини американців п'ють реґулярно, але з кожним роком все менше і менше. Найбільше „п'яним" містом у звіті названа столиця ЗСА Вашінґтон, найбільш тверезим стейтом — Юта. Переважно мормонське населення Юти випиває на 40 відсотків менше, ніж в середньому в країні.

Замість квітів на свіжу могилу

сл. п.

д-ра Романа Струмінського

складаємо 200.00 долярів
на НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО ім. ШЕВЧЕНКА

Софія і Ярослав РОЖАНКОВСЬКІ

Ділимося сумною вісткою
з Родиною, Приятелями і Знайомими,
що в понеділок, 29-го грудня 1986 р. з волі Всевишнього
відійшов від нас у Вічність
наш Найдорожчий
БАТЬКО, ДІДУСЬ І БРАТ

бл. п.

АНДРІЙ ЗАХАРЧУК

народжений 1-го грудня 1896 р., в Чорнокоженцях, Кам'янець Подільський, Україна.

ПАНАХИДА в п'ятницю, 2-го січня 1987 р., о год. 8-ій веч. в похоронному заведенні Насевичів, 102 East Tabor Rd., Philadelphia, Pa.

ПОХОРОН в суботу, 3-го січня 1987 р. з української православної церкви св. Покрови на український православний цвинтар св. Андія Первозванного в Бавнд Бруку, Н. Дж.

В глибокому смутку:
донька — ЕВГЕНІЯ ДИКА з мужем РОМАНОМ
син — БОРИС з дружиною ДЗВІНКОЮ
внуки —
РОМАН ДИКИЙ з дружиною ДАРІЄЮ
ЯРОСЛАВ ДИКИЙ
ДАНИЛО І ОЛЕНА ЗАХАРЧУКИ
брат — КИРИЛО з родиною
Ближча і дальша Родина в Україні Америці і Канаді

Ділимося сумною вісткою,
що 28-го грудня 1986 р. упокоївся після довгої недуги
наш Найдорожчий
МУЖ, ТАТО, ДІДУСЬ, ПРАДІДУСЬ І БРАТ

бл. п. мґр фармації

Іван Городиський

народжений 26-го серпня 1902 р. в Луці біля Самбора, воїн Української Галицької Армії.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбудуться в суботу, 3-го січня 1987 р. в українській католицькій катедрі св. Йосафата, на цвинтар свв. ап. Петра і Павла в Пармі, Огайо.

В глибокому смутку:
дружина — ОЛЬГА
донька — ЛЮБА КОЗБУР з мужем НЕСТОРОМ
син — ЗОРЯН з дружиною ДАРІЄЮ
внуки —
АСКОЛЬД КОЗБУР з дружиною МАРТОЮ
ІРИСА КОЗБУР-ГРИНЕНКО з мужем ВАЛЕРІЄМ
БОРИС КОЗБУР
АНДРІЙ, РОМАН І ПЕТРО ГОРОДИСЬКІ
правнуки —
МИХАСЬ І ЛАРИСА ГРИНЕНКИ
ДАМЯН КОЗБУР
брат — ЯРОСЛАВ з родиною
братова — ОСИПА ГОРОДИСЬКА з родиною
та дальша рідня Городиських, Ломаґів і Лунівих в Америці і Европі

Ювілей Українського Народного Дому в Трентоні

Заходами Управи Українського Народного Дому в Трентоні, Н. Дж., у неділю, 30-го листопада ц.р., в розлогій залі парафії свщм. Йосафата відзначено святочним бенкетом 25-річчя існуванняцієї громадської установи, що об'єднує українців міста й околиці без різниці на їхні релігійні та політичні переконання.

В бенкеті взяли участь члени керівних органів Народного Дому, що очолювали його від початків заснування в 1960 році по сьогодні, настоятелі трьох українських церков Трентону, достойний гість Владика української православної церкви з Ню Йорку Антоній, зять І. Дем'янюка Едвард Нишник, представники українських організацій та установ і рядові громадяни в числі понад 100 осіб.

Бенкет відкрив, вітаючи гостей, д-р Теодозій Сендзік — теперішній голова Народного Дому, що згодом вміло виконував обов'язки тостмайстра. Молитву провів Владика Антоній. З нагоди 25-річчя вітала Народний Дім голова 11-го відділу СУА Ольга Фараонів, а привіт від дружини першого голови Народного Дому св. п. Івана Самокиша склала Анастазія Бойцун.

Тостмайстер представив гостей за почесним столом і репрезентантів організацій та установ міста Трентону. Першою точкою мистецької програми був виступ основаного в минулому році громадського жіночого хору „Троянда", під керівництвом мгр Софії Берик-Шульц, що водночас акомпаньювала на піяно. Хористки виконали в двох частинах низку пісень: „Стоїть гора", — народна пісня, „Тихо над річкою", Маркович, „Чом, чом", Лисенка, „Києве мій", Шамо, „Ой казала мені мати", обр. Маркович, „В'язанка народних пісень", обр. Берик-Шульц, а Маріяна Сухенко заспівала пісню „Дивлюсь я на небо" Зарємби.

Цей вокальний ансамбль, що складається з молодих жінок, які вирізняються добрими голосами, здобув собі дотеперішніми трьома виступами симпатії та признання місцевої української громади. Софія Берик-Шульц — це дириґентка вищої кляси, яка співові та музиці присвятила значну частину свого молодого життя. Її мрією є створити в Трентоні, столиці стейту Ню Джерзі, репрезентативний мішаний хор, що зокрема став би прикрасою місцевого відзначення Тисячоліття Хрищення України.

Солістка М. Сухенко, сопрано, відома із своїх численних виступів, знову очаровувала учасників бенкету кольоратурою, експресією та силою свого знаменитого голосу.

У перерві між виступами хору були веселі монологи п. н. „Старіється еміграція" і „Пани та хлопи" гумориста Степана Магмета з Ірвінгтону, тонкого обсерватора жартівливих сторінок нашого особистого й громадського життя, що змушували присутніх до вибухів сміху.

Головну дбайливо приготовану доповідь про минуле Народного Дому виголосив місцевий діяч Леонід Веремієнко. Прелеґент підкреслив, що найважливішим мотивом заснування Народного Дому було бажання створити культурний осередок, який єднав би всіх місцевих українців. Згадав про голів і діяльних членів Управи та пророблену велику працю установи, що в ній примістилася середня школа українознавства, яка видала 32-ох матурантів, Пластова Станиця, два відділи СУА, спортові дружини, хори-давніше молодечий ансамбль „Молода Україна", а тепер хор жінок „Троянда". Школа танців і балету, Громадський комітет та останньо Ювілейний комітет для відзначення 1,000 річчя Хрищення України. В Народному Домі влаштовано десятки різних імпрез, доповідей, товариських сходин, пікніків й новорічних забав.

На площі величиною шість акрів знаходиться історичний будинок, який був власністю родини імператора Наполеона, що його відремонтовано і змодернізовано для вжитку корпорації. Цей будинок є об'єктом зацікавлення американського громадянства, яке влаштовує часті екскурсії, щоб його оглянути і при цій нагоді познайомлюється з теперішніми його господарями українцями та їхніми культурними здобутками. Прелеґент закінчив доповідь палким закликом, що українці міста й околиці включилися в працю Народного Дому.

Черговим доповідачем був Владика Антоній, який недавно відвідав в Ізраїлі ув'язненого І. Дем'янюка та мав з ним в присутності вартового одногодинну розмову тільки по-англійському (по наказу). Дем'янюк тримався духово і фізично добре. У своєму незавидному приміщенні та під безнастанною гострою контролею він знаходить багато моральної сили в читанні Святого Письма. Він вірить, що Господь не опустить його так, як св. Петра, якого скованого за руки й ноги важкими ланцюгами, між двома римськими воїнами, серед ночі звільнив ангел і випровадив за місто. Владика твердо переконаний в невинності Дем'янюка, закликав присутніх стати на його захист. Він підкреслив, що тепер вже три українські покоління, народжені в Америці, стали в обороні Дем'янюка й доброго українського імені. Доповідь, виголошену зразковою українською та англійською мовами учасники ювілею прийняли невгаваючими оплесками. Слід наголосити, що Владика Антоній походить з третього українсько-американського покоління.

Грошову збірку яка принесла 1,380 дол. на оборону підсудного, провели Микола Веремієнко й Анатолій Довбня. Одночасно зять Дем'янюка Е. Нишник роздав усім літературу з інформаціями про справу І. Дем'янюка.

Від молоді літературною українською мовою вітав Народний Дім випускник його середньої українознавчої школи Юрій Мізюк, що завдяки цій школі й матурі без зайвого труду одержав добру працю в Централі УНС.

Запопадливі господині під досвідченим оком Юстини Надраги заставили столи стравами, солодким і вином.

Репортерка місцевого почитного щоденника „Таймс" Фарін Скилмен була на цілому бенкеті; вона провела інтерв'ю з Владикою Антонієм та зробила багато знімок з учасників і мистецької програми. Чергового дня ранком у згаданому часописі помістила велику світлину почесних гостей за столом з відповідними поясненнями.

Незвичайно багату змістом та дуже вдалу імпрезу закінчив молитвою о. митрат д-р В. Макух. Після офіційного закриття бенкету гості ще довго в дружній атмосфері ділилися думками про діяльність Народного Дому та гуторили на різні актуальні теми сьогодення. Миле враження робила більша кількість молоді у виступах на сцені та за столами.

Відзначення 25-річчя існування Народного Дому це одна із найкращих імпрез, пронизаних соборницьким духом, міста Трентону, що надовго залишиться у пам'яті його учасників і загріватиме їх до дальшої наполегливої праці для добра цієї дуже корисної установи та української громади.

Олександер Татомир

Тридцять...

Закінчення зі стор. 2.

ширені каси „Ранфайзенки".

На Буковині першою ощадностево позичковою касою була „Райфанзенка" заснована 1889 року біля Чернівець. В Карпатській Україні кредитові кооперативи діяли в Ужгороді, Хусті, Мукачеві та інших місцях.

Професія-звання є так давнє як людина. Але людина середньовіччя не мала можливости вивчати і поширювати своє знання через февдальні обмеження для людини. Тільки культурний поступ це все змінив. Суспільство прибрало більше організованих форм і в той спосіб поліпшувало свої життєві умовини, при чому удосконалювало своє життя. Центром уваги були різні кооперативні підприємства. Метою такої кооперативи було спільними силами поліпшити життєві умовини бідного населення. Отже кооператизм як ідея, став творчою будівничою силою, що вишколював людей в різних ділянках господарського життя, при тому як будувати і завідувати підприємством. В Україні кооператизм протиставився лихварству і експлуатації людини людиною. Кооператива в діяльності своїй об'єднує і шанує індивідуальність, а не розбиває її. Кредитова кооператива у ЗСА стала монолітом цілости нашої громади. Завдяки такій настанові наша кооперація росте і розвивається, та стала до певної міри найліпшою мовою серед неукраїнського світу. Кооперативи назверх є організаціями, що збільшують сили одиниці, і скріплюють їх ініціятиву, тому кооперація так гарно розвивається серед української громади в ЗСА. Отже, кооперація цементує суспільство на основах людської моралі. В українських кооперативах ЗСА гуртується понад 50,000 членів із капіталом понад 374 мільйони дол. Можна сподіватися що з-часом ці самі ідеї будуть поширені на інші економічні життєві ділянки української громади в ЗСА.

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редагує Омелян Твардовський

УСПІШНІ ВИСТУПИ УКРАЇНСЬКИХ ДРУЖИН ЗА АМАТОРСЬКУ ЧАШУ ЗСА

УСО „ТРИЗУБ"— „ДАНУБІЯ" С. К. 5:1

Завдяки добрій погоді продовжуються ігри копаного м'яча в східніх стейтах Америки. В неділю, 7-го грудня ц. р., перша дружина УСО „Тризуб" відбула чвертьфінальну зустріч за аматорську чашу ЗСА в пенсильванійській окрузі з німецьким клюбом „Данубія". В звітових змаганнях обидві дружини показали гарну комбінаційну гру, в якій в першій половині німці були рівнорядним противником. В 10-й хвилині гості навіть здобули ведення 1 : 0, як пізніше показалося, цей ґоль став для них почесним в цій зустрічі. В 40-ій хвилині „Тризуб" вирівняв 1 : 1, що його здобув Гавзнер. Після перерви „Тризуб" перейняв ініціятиву, завдяки якій в 55-ій хвилині А. Зілько змінив вислід 2 : 1. До закінчення цих емоційних змагань чергові ґолі для „Тризуба" здобули: чин з карного стрілу (3 : 1), Санторе з подачі Сесака (4 : 1) і остаточно А. Зілько устійнив вислід 5 : 1.

УСВТ „Ч. СІЧ"—КЕРНІ ПОРТУҐІЗ С. К. 1:1, 4:2

Якщо в наступну неділю, 28-го грудня ц. р., „Ч. Січі" не визначать залеглих лігових змагань, то звітовою перемогою „Січовики" закінчили першу половину футбольного сезону чудовим успіхом.

У лігових першостях „Ч. Січ" досі відбула 8 змагань, в яких здобула чотири перемоги, а чотири закінчила ремісовими вислідами.

В серіях ігор за чашу і чемпіонат Ню Джерзі „Ч. Січ" досі елімінувала три чолові клюби з інших ліг: СК „Віслу" (Шейфер Ліґ) вислідом 5:0, „Маккабі" С.К. (Норд Джерзі Ліґ) 6:0 й інший жидівський клюб з тієї ліґи „Парамус" 5:2.

В серії змагань за аматорську чашу ЗСА „Січовики" елімінували німецький клюб „Кікерс" з Трентону (Ґарден Стейт Ліґа) і в звітовій зустрічі на виїзді в місті Керні місцевий португальський клюб (Португальсько-Американська Ліґа) вислідом 4:2. Після кожночасної перемоги „Січовиків" з дружинами інших ліґ в тижневих „Бюлетенях" Ґарден Стейт Ліґи появляються ґратуляційні нотатки від проводу тієї ліґи для дружи- УСВТ „Ч. Січ".

На особливу ґратуляцію заслужили „Січовики" саме за звітову перемогу. Цей чоловий португальський клюб вже елімінував в цій серії кількох своїх суперників, в тому числі й сильну дружину І-ої дивізії Ґарден Стейт Ліґи—Ню Джерзі „Америкенс". Цим разом господарі натрапили на серйозного конкурента, і хоч португальці звели зустріч в нормальному часі до нічиєї 1:1, в догривці їм не стало сил, і „Ч. Січ" завдала заслуженої поразки вислідом 4:2. Ведення 1:0 для „Ч. Січі" традиційно здобув капітан нашої дружини Андрій Бакун, який в 21-ій хвилині успішно закінчив акцію свого нападу чудовим стрілом, м'яч з якого відбився від внутрішньої частини поперечки воріт і влетів в сітку. В 65-ій хвилині завзяті португальці успішно закінчили свою контратаку, використавши неполадки в підворітті „Ч. Січі", коли знову воротар вибіг задалеко назустріч м'ячеві, а оборонці не зуміли перешкодити напасникові суперника післати м'яч в сітку воріт „Ч. Січі". При стані 1:1 закінчились ці змагання в нормальних 90-ох хвилинах. Згідно з правилом ігор за чашу ЗСА, суддя зарядив півгодинну догрівку. В перших 15-ох хвилинах вислід залишився незмінним. В кінцевій фазі цієї емоційної і виснажливої для змагунів та глядачів гри, серію ґолів започаткував Ансальмо, який в107-ій хвилині з подачі Брієнзи здобув для „Ч. Січі" ведення 2:1. Дві хвилини пізніше емоційні португальці вирівняли 2:2. В 112-ій хвилині „Січовики" провели чергову акцію в підворіття господарів коли оборонець португальців майже на межі карного поля „підкосив" нашого змагуна. Суддя призначив віьлий стріл, з якого Андрій Бакун майстерно понад „стінку" змагунів господарів вмістив м'яч у верхній правий кут воріт португальців 3:2. В 118-ій хвилині невтомний капітан нашої дружини Андрій Бакун перейняв м'яч в середині площі, провів швидкий рейд, виложив на ногу Фонґові, що з'явився у зручній позиції, який успішно завершив вислід 4:2.

Склад „Ч. Січі": Хамуляк Ромійо, Павлюс, Сабрій, Торій, Брієнза, Стівесон, Чижович, Фонґ, А. Бакун, Ансальмо, д-р В. Бакун, Б. Бакун. Провідник—Володимир Бакун.

(от)

ВИХОВАНЕЦЬ СПОРТОВОЇ ШКОЛИ В ПРОФЕСІЙНІЙ ДРУЖИНІ

З приємністю відмічуємо ще один успіх українського юнака. Цим разом в копаному м'ячі, Ярополка Дахнівського, який в 1970 роках пройшов вишкіл в Спортовій Школі УСВТ „Ч. Січ". Після цього він виступав в складі дружини СК СУМ „Крила" в Чикаґо, був резервовими воротарем в професійній дружині клюбу „Стінг Чикаґо. Під сучасну пору він виступає в професійному клюбі „Сторм" в Мемфісі, Тенн., що змагається в Лізі в закритих залях.

У виданні цього клюбу є дві знімки Яра, під одною подані особисті дані про нього. Там згадано, що цей український юнак змагався в університетській дружині в Чикаґо, в складі хорватського клюбу, який здобув чемпіонат ЗСА, був вибраний в 1981-85 роках до збірної Іллиной, любить працювати в українській громаді в Чикаґо. Про те, що Яро, як і його брат Ростик та сестра Марічка, пройшли вишкіл в Спортовій Школі, де одним із інструкторів був його батько Мирон, та про те, що Яро виступав в складі дружини СК СУМ „Крила" в цьому виданні чомусь не подано.

Годилося б додати до тих інформацій і виступ Яра в збірній українців на Вільній Олімпіяді в Етобіко, Канада, в 1984 році.

(от)

Любов Яновська

Закінчення зі стор. 2

Україні, про масовий З'їзд Спілки Українського Жіноцтва в Києві, про їхні хвилюючі заклики, як наприклад: „Рада Української Жіночої Спілки просить українських жінок міста Києва прибути на зібрання, ... щоб ми могли з'єднати вас із селянками і поруч з ними стати на допомогу одна другій, а всі разом на допомогу всьому українському народові... — то чи ж можна сумніватися, що між найпершими ревнительками й патріотками не бракувало Яновської? А коли читаємо, що в Центральній Раді було одинадцять жінок, яких імена до нас не дійшли, то чи не могла бути між ними — Любов Яновська? А участь у З'їзді проф. В. Радзімовської, що походила з Лубен, з відомої старшинської родини Яновських — чи не насуває такі ж припущення? За її власними словами, то не був час щоб ховатися „за високим тином"...

А втім „Біо-бібліографічний Словник Українських Письменників" Т. III (Київ, 1965) про Л. Яновську подає кінцеве завваження: „В громадській та літературній діяльності Яновська іноді стояла на буржуазно-націоналістичних позиціях".

Під час війни Любов Яновська не повернулася до літературної творчості. Проживала в Києві діткнена паралічом й прикута до ліжка. Померла в 1933 році, похована в Києві.

В історії українського жіноцтва ця подвижниця українського визвольного руху, Любов Яновська, здобула місце визначне й незабутнє.